

V Ostravě zní temná detektivka

Ostrava oživila avantgardní operu Cardillac Paula Hindemitha, v níž zlatník vraždí své zákazníky.

Petr Veber

autori@economia.cz

Světový operní repertoár nadále umožňuje nové objevy. Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě to prokázalo uvedením Hindemithova expresionistického díla Cardillac, temného historického detektivního příběhu.

Partitura, plná strohé, dramatické a energické hudby, je interpretačně i posluchačsky náročným oříškem, nemůže však nikoho nechat chladným. V režii Jiřího Nekvasila a na scéně Petra Matáska je příběh o zlatníkovi Cardillacovi, který se nemůže rozloučit se svými výtvary, a tak jejich kupce zabíjí a předměty si bere zpět, závažným podobenstvím. To se zaobírá tvůrčí posedlostí, lidskou povahou, vypjatými vztahy i silou davu.

Paul Hindemith zpracoval námět romantické povídky E. T. A. Hoffmanna ve dvacátých letech velmi neromanticky, ale sugestivně a naléhavě. Tajemný vrah je odhalen a vzápětí soucitně zachráněn, ale nakonec se sám přiznává, je lynčován a – neusmířen – ubit. Od prvních tónů opery se dirigentu Robertu Jindrovi daří s orchestrem a zejména se skvělým sborem navodit emocionálně a výrazově vyhracenou atmosféru. S bezmála stoletým odstupem od výhrad značně zaskočených recenzentů prvních uvedení Cardillaca je dnes zřetelné, že v tehdy avantgardním stylu není Hindemithova kompozičně vytríbená hudba bezcitnou chladnou laboratorní kalkulací, ale že má svou působivost a že v ní nacházejí prostor i jasně vyjádřené city. Posluchačská zkušenost 21. století pomáhá pochopit, že jde o dílo mistrovské.

Při premiéře 23. června zaujal chlapským pyšným podáním titulní role barytonista polského původu Jacek Strauch. Své postavy dobře zahráli i zazpívali také Eva Dřízgová, Weil Long Tao, Zuzana Šveda a další sólisté.

Cardillac se v českých zemích hrál dosud pouze v roce 1927 v Praze. V Ostravě se patrně nejlepší operní dílo Paula Hindemitha (1895–1963) teď připomíná logicky – velký tvůrce moderní německé hudby byl ve městě na pozvání Spolku pro soudobou hudbu ve třicátých letech několikrát hostem.